

Поважни настани:

- **Геополитички случувања: Натамошни трговски тензии помеѓу САД и Кина, заострување на трговските односи помеѓу САД и ЕУ**
- **Форум за централно банкарство во Синтра: Потврдување на претпазливата политика на ЕЦБ**
- **Грција: Потврдување на излезот од програмата за финансиска помош**
- **САД: Различни економски показатели**
- **Состаноци на централни банки: Норвешка, Швајцарија и Банката на Англија**

Трговските тензии помеѓу САД и Кина продолжија и оваа недела и во такви услови, се задржаа согледувањата за неизвесност на меѓународните финансиски пазари. Откако на крајот на претходната недела, како одговор на најавата за воведување царини од САД на производи во вредност од 50 милијарди САД-долари, Кина изреагира дека ќе воведат соодветни контрамерки, загриженоста од трговска војна помеѓу САД и Кина дополнително се зголеми по изјавата на претседателот на САД, Доналд Трамп, дека ќе воведат увозни давачки од 10% на дополнителни кинески производи во вредност од 200 милијарди САД-долари, доколку Кина го спроведат претходно најавеното зголемување на давачките. Како одговор на тоа, Кина повторно пренесе став дека ќе преземе обемни квантитативни и квалитативни контрамерки. Покрај тоа, во текот на неделата беа најавени мерки кон САД и од страна на Индија¹ и Турција².

При крајот на неделата, беше забележано зголемување на трговските тензии и помеѓу САД и ЕУ. Претседателот на САД се закани со царини од 20% за автомобили од ЕУ, доколку унијата не ги отстрани увозните давачки и другите трговски бариери наскоро. Според Европската комисија, воведувањето на царините од страна на САД ќе биде проследено со еквивалентни мерки.

Во фокусот на пазарите беше и Форумот за централно банкарство во Синтра, Португалија. Претседателот на ЕЦБ, Марио Драги, го потврди олабавувачкиот тон на ЕЦБ, со тоа што нагласи дека ЕЦБ ќе биде претпазлива во одлуката за времето на првото зголемување на каматните стапки, со што се потврдија очекувањата присутни по состанокот на ЕЦБ дека каматните стапки ќе останат на тековните нивоа најмалку до летото 2019 година. Воедно, Драги укажа на зголемените надолни ризици за

економијата, коишто беа предмет на дискусија и на панелот за политиките на којшто учествуваа и гувернерите на централните банки на Јапонија, Австралија и ФЕД, коишто направија осврт на ризиците од заострувањето на трговските односи. Во текот на неделата, беше остварена и средба помеѓу лидерите на Германија и Франција, Ангела Меркел и Емануел Макрон, во Берлин, на којашто беше постигната согласност за формирање заеднички буџет во рамки на ЕУ, којшто ќе почне се користи до 2021 година, но плановите треба детално да се разработат. На крајот на неделата, во пресрет на Самитот на ЕУ, во Брисел беше одржан неформален состанок за миграциската политика на ЕУ помеѓу 16 земји членки, но не беше пронајден заеднички став.

Објавените макроекономски показатели за еврозоната беа поволни. Композитниот индекс ПМИ во јуни се зголеми од 54,1 на 54,8 поени заради растот на подиндексот за услугите. Со тоа, просечниот ПМИ за вториот квартал се сведе од 57 на 54,7 поени, но и натаму е во склад со очекувањата за забрзување на кварталниот раст на БДП од 0,4% на 0,5%.

На крајот на неделата, ЕЦБ ги објави податоците за доброволно отплаќање на обврските во рамки на втората програма за таргетиран долгорочни операции за рефинансирање (англ. Targeted Longer-Term Refinancing Operations, TLTRO2), според кои банките одлучиле да отплатат износ од 11 милијарди евра, што претставува релативно ниско ниво.

Позитивна информација за периферните економии на еврозоната претставуваше одобреното олеснување на долгот на Грција и потврдениот излез на земјата од програмата за финансиска помош во август. На [состанокот на Еврогрупата](#), кредиторите на Грција одобрија мерки за олеснување на долгот³, односно пролонгирање на отплатата на долг во вредност од 96,6 милијарди евра за 10 години.

ММФ го одобри барањето на Аргентина за финансирање заради одбрана на домашната валута од депрецијација и финансирање на буџетскиот дефицит. На земјата ѝ беа одобрени вкупно 50 милијарди САД долари, од кои беше повлечена првата транша од 15 милијарди САД-долари, а за какво било повлекување од останатите

¹ Индија најави зголемување на увозните давачки на одредени земјоделски производи и производи од челик (вкупно 30 производи во вредност од 240 милиони САД-долари) што се увезуваат од САД, коешто ќе стапи во сила на 4 август.

² Министерството за економија на Турција објави дека одговара со воведување царини во износ од 266,5 милиони САД-долари на американски традиционални производи во вредност од 1,8 милијарди САД-долари.

³ Мерките се однесуваат на: укинување на маргините на каматните стапки на кредитите во рамки на ЕФСФ (EFSF), поврат на добивките објавени од ЕЦБ и централните банки од Евросистемот во рамки на програмите СМП (SMP) и АНФА (ANFA) до јуни 2022 година и 10-годишно продолжување на распоредот на отплата за кредитите доделени од ЕФСФ.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 18 – 22 јуни 2018 година

средства во идниот период ќе се одлучува во рамки на кварталните ревизии на ММФ.

Показателите за американската економија главно беа во различна насока. Показателите за пазарот на недвижности беа мешани, односно продажбите на постојните објекти за домување во мај забележаа низок раст, а започнатите градби на куќи и издадените дозволи за градба се намалија. Покрај тоа, индексот за деловни услови Филадельфија ФЕД во јуни се сведе на најниско ниво од ноември 2016 година (од 34,4, на 19,9 поени). Од друга страна, првичните барања за социјална помош во неделата до 16 јуни забележаа намалување четврта недела по ред, што упатува дека пазарот на труд се доближува до состојба на целосна вработеност.

Во текот на неделата беа одржани состаноците на Банката на Англија и централните банки на Норвешка и на Швајцарија. Банката на Англија ја задржа основната каматна стапка на 0,5%, при што оваа одлука беше поддржана со 6:3 гласови⁴, за разлика од очекувањата за гласање со 7:2 гласови за задржување на истата каматна стапка. Со тоа се засилија пазарните очекувања дека каматната стапка ќе биде зголемена на следниот состанок на Банката на Англија (во август). Притоа, централната банка направи приспособување на наведувањето на монетарната политика, според кое намалувањето на квантитативното олеснување ќе започне кога основната каматна стапка ќе достигне околу 1,5%, за разлика од претходното наведување од 2%. На состанокот на Централната банка на Норвешка беше донесена одлука каматната стапка да остане на

рекордно ниското ниво од 0,5%. Сепак, централната банка пренесе став дека позитивните изгледи за норвешката економија (силниот раст на вработеноста, повисоките цени на нафтата и растечките цени на недвижностите) овозможуваат зголемување на каматната стапка на состанокот во септември 2018 година. Централната банка на Швајцарија одлучи да ја задржи експанзивната монетарна политика, со тоа што не направи промена на депозитната стапка (-0,75%) и на таргетот за распонот на тримесечниот Либор (помеѓу -1,25% и -0,25%). Централната банка наведе дека ваквата одлука произлегува од специфичната ситуација на девизниот пазар (високата политичка неизвесност во Италија, што би можело да ја зголеми побарувачката за франкот како безбедна валута), којашто ѝ наложува да ги задржи негативните каматни стапки и да биде подготвена да интервенира на девизниот пазар.

На состанокот на ОПЕК во Виена беше договорено зголемување на производството на нафта на земјите членки. Притоа, беше соопштено дека зголемувањето ќе започне од јули, но без наведување конкретен износ⁵. Сепак, според извори од ОПЕК, реалниот пораст на производството ќе биде помал, бидејќи неколку земји, коишто во последниот период недоволно произведуваа нафта, ќе се борат да се вратат на целосните квоти, а на другите земји производителки нема да им биде дозволено да го пополнат јазот. Следниот ден беше одржан и состанок помеѓу ОПЕК и земјите надвор од ОПЕК⁶, на којшто беше потврдено дека ќе се зголеми производството на нафта⁷.

Позначајни пазарни движења

Во текот на неделата, на меѓународните финансиски пазари преовладуваше одбивност кон преземање ризик, заради изразените трговски тензии, така што цените на акциите забележаа најзначаителен неделен пад во период од околу три месеци. Приносите на државните обврзници се намалија од двете страни на Атлантикот, при што позначаителен беше падот во еврозоната при потврдениот олабавувачки тон на ЕЦБ дека нормализирањето на монетарната политика ќе се одвива постепено. Во такви услови, еврото депрецира до средината на неделата под 1,16 САД-долари за евро (најниското ниво на валутниот пар ЕУР/УСД изнесуваше 1,1509 САД-долари за евро), но до крајот на неделата ваквите движења беа надоместени со поволните показатели за очекувањата во еврозоната и пренесените ставови во Италија дека излезот на земјата од еврозоната не е дел од плановите на тековната влада, така што на неделна основа еврото забележа умерена апрецијација. Сепак, распоните на приносите на италијанските државни обврзници и најбезбедните обврзници во еврозоната се проширија, под влијание на изборот на евроскептични членови за претседатели на парламентарните комитети во Италија, коишто се битни за економската политика⁸. Покрај тоа, се зголеми побарувачката за безбедни валути, како што се швајцарскиот франк и јапонскиот јен и овие валути забележаа апрецијација на неделна основа. Цената на златото се намали во услови на висока вредност на САД-доларот,

⁴ Покрај членовите коишто и претходно гласаа против задржувањето на каматната стапка на 0,5%, Мајкл Сондерс и Ијан Мекаферти, на овој состанок, и главниот економист Енди Халдејн, сметаше дека е потребно зголемување на каматната стапка на ниво од 0,75%, заради ставот дека неодамнешните договори за плати и побарувачката на пазарот на труд би придонесле за побрз раст на платите од очекувањата.
⁵ http://www.opec.org/opec_web/en/press_room/5072.htm

⁶ http://www.opec.org/opec_web/en/press_room/5081.htm

⁷ Министерот за енергија на Саудиска Арабија, Калид ал-Фалих, изјави дека заедничкиот ефект би изнесувал околу 1 милион барели дневно во следните месеци, што претставува околу 1% од глобалната понуда на нафта.

⁸ Алберто Бањаи е избран за претседател на Комитетот за финансирање во Сенатот, а Клаудио Борги за претседател на Комитетот за буџет во Долниот дом на Парламентот.

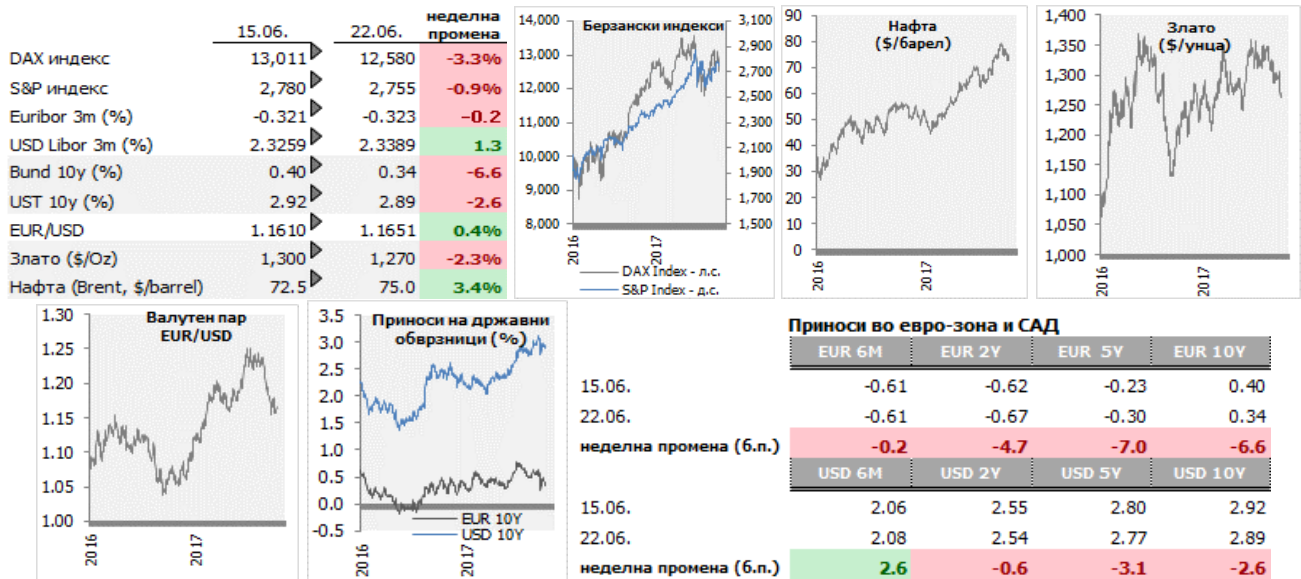

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 18 – 22 јуни 2018 година

при што глобалните случувања на трговски план спречија позначително намалување на цената на овој безбеден инструмент. Цената на нафтата се зголеми, во исчекување на состанокот на ОПЕК на којшто се очекуваше одлука за зголемување на производството на нафта.

Селектирани пазарни показатели

Календар за периодот 25 – 29 јуни 2018 година

Понеделник 25 јуни	Вторник 26 јуни	Среда 27 јуни	Четврток 28 јуни	Петок 29 јуни
Германија – показател за деловната клима Ифо (јуни) САД – продажба на нови објекти за домување (мај)	САД – доверба на потрошувачите според Конференцискиот одбор (јуни)	Еврозона – монетарни и кредитни показатели (мај) САД – порачки за трајни производи (мај)	Германија – доверба на потрошувачите (јули), прелиминарен податок за стапката на инфлација (јуни) Еврозона – показател ЕСИ (јуни) САД – трета проценка на БДП (кв. 1), првични барања за социјална помош (недела до 23 јуни) Самит на ЕУ (28-29 јуни)	Јапонија – стапка на невработеност, индустриско производство (мај) Германија – стапка на невработеност (јуни) Велика Британија – конечна проценка на БДП (кв. 1) Еврозона - прелиминарен податок за стапката на инфлација (јуни) САД – личен доход, лична потрошувачка, базичен дефлатор ПЦЕ (мај), индекс Чикаго ПМИ (јуни), доверба на потрошувачите според Универзитетот Мичиген (јуни)